

138

D E K R E T

z dnia 7 kwietnia 1948 r.

o wywłaszczeniu majątków zajętych na cele użyteczności publicznej w okresie wojny 1939—1945 r.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 9 marca 1948 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 107) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1. Dopuszczalne jest wywłaszczenie nieruchomości zajętych w okresie od 1 września 1939 r. do 9 maja 1945 r. na cele wymienione w art. 2 pkt 1) i znajdujących się w dniu wejścia w życie niniejszego dekretu w posiadaniu Skarbu Państwa, związków samorządu terytorialnego lub przedsiębiorstw państwowych.

2. Dopuszczalne jest także wywłaszczenie nieruchomości, zajętych w okresie od 1 września

1939 r. do 9 maja 1945 r. na cele wymienione w art. 2 pkt 1 i przewidzianych w dniu wejścia w życie niniejszego dekretu na budowę, rozbudowę i przebudowę przedsiębiorstw podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, będących przedsiębiorstwami państwowymi lub przejętych na własność Państwa.

3. Wywłaszczenie polega na odjęciu prawa własności z dniem 9 maja 1945 r.

Art. 2. Wywłaszczenie przewidziane w art. 1 ust. 1 dotyczyć może tylko tych nieruchomości, które:

- 1) zajęte zostały: a) na cele budowy, rozwoju i utrzymania urządzeń komunikacji publicznej, b) na cele przedsiębiorstw podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, będących przedsiębiorstwami państwowymi lub przejętych na własność Państwa, c) na cele wojskowe,

d) pod ulice i place publiczne, skwery, zielonce, parki, place sportowe i cmentarze, e) pod zalesienia lub na melioracje, f) na cele użyteczności publicznej,

2) są nadal użytkowane na cele wymienione w pkt 1 lub w planach zagospodarowania przestrzennego bądź w wytycznych do tych planów są przewidziane na cele wymienione w pkt 1 i zostały częściowo lub całkowicie zagospodarowane z funduszków publicznych bądź też zagospodarowanie ich jest przewidziane do realizacji w pierwszej kolejności planu.

Art. 3. 1. Ubiegający się o wywłaszczenie wien zgłosić wniosek do właściwego wojewody do dnia 31 grudnia 1949 r.

2. Wnioski urzędów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych powinny być zatwierdzone przez właściwego ministra, zaś wnioski związków samorządu terytorialnego — przez prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej. Wnioski wojewódzkich związków samorządu terytorialnego winny być zatwierdzone przez Radę Państwa.

Art. 4. Do wywłaszczenia na podstawie niniejszego dekretu stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1934 r. — prawo o postępowaniu wywłaszczeniowym (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 776) w brzmieniu ustawy z dnia 30 marca 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 205) z następującymi zmianami:

- 1) wniosek o wywłaszczenie może obejmować poszczególne nieruchomości bądź łącznie nieruchomości położone na terenie jednej gminy lub na terenie jednej gromady, jeżeli gmina wiejska obejmuje więcej niż jedną miejscowość;
- 2) do wniosku załącza się tylko ogólny plan sytuacyjny, przewidziany w art. 11 § 1 pkt 1, natomiast dane przewidziane w pkt 2 i 3 tegoż § 1 i art. 17 § 2 ubiegający się o wywłaszczenie przedstawi tylko o tyle, o ile jest w ich posiadaniu;
- 3) wnioski wywłaszczeniowe są wiążące dla wojewody, o ile dotyczą potrzeby, przedmiotu i rozmiaru wywłaszczenia, co jednak nie wyłącza stosowania art. 23 i art. 24;
- 4) zawiadomienie i doręczenie do rąk właściciela lub posiadacza nieruchomości w toku czynności wstępnych postępowania przygotowawczego i wywłaszczenia (art. 6—25) zastępuje się przez ogłoszenie w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym i przez wywieszenie odpisu tych ogłoszeń w siedzibie właściwego zarządu gminnego lub miejskiego;

5) dalsze posiadanie nieruchomości przez wywłaszczającego nie jest uzależnione od złożenia do depozytu sądowego sumy odszkodowania;

6) ustalenie odszkodowania dokonywane jest na wniosek właściciela;

7) wypłata odszkodowania może nastąpić w państwowych papierach wartościowych po kursie nominalnym; zasady, tryb i sposób wypłaty odszkodowania ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 5. Dokumenty, wnioski i wpisy do ksiąg wieczystych potrzebne celem przeprowadzenia wywłaszczenia przewidzianego w niniejszym dekrete wolne są od opłat sądowych.

Art. 6. 1. Nie może być przywrócone posiadanie majątku opuszczonego, którego wywłaszczenie jest dopuszczalne na zasadzie art. 1.

2. Wykonanie zapadłych przed wejściem w życie niniejszego dekretu orzeczeń sądowych, jak również toczące się lub wszczęte postępowanie sądowe o przywrócenie posiadania majątku wymienionego w art. 1 ulegnie zawieszeniu na wniosek ubiegającego się o wywłaszczenie.

3. Sąd na żądanie jednej ze stron podejmie postępowanie lub uchyli zawieszony wykonanie zapadłego orzeczenia sądowego, o ile w terminie do dnia 31 grudnia 1949 r. nie zostanie zgłoszony wniosek przewidziany w art. 3.

Art. 7. Wywłaszczenie nieruchomości objętych przepisami art. 1, co do których postępowanie zostało wszczęte przed wejściem w życie niniejszego dekretu, będzie prowadzone dalej na zasadach przewidzianych w niniejszym dekrete.

Art. 8. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom Administracji Publicznej i Ziemi Odzyskanych oraz innym ministrom stosownie do zakresu ich działania.

Art. 9. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziemi Odzyskanych:

Władysław Gomułka